

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

04 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Petru Ursache,
Judecători – Nicolae Gordilă, Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2013, în cauza penală în privința lui,

Cebotari Ala Ion, născută la 14 iulie 1980, originară din r-l Ialoveni s. Costești, domiciliată mun. Chișinău, str. Șos. Hîncești, 182 A.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. în prima instanță din 03.01.2013 pînă la 25.01.2013*
- 2. în instanța de apel din 20.02.2013 pînă la 30.05.2013*
- 3. în instanța de recurs din 08.10.2013 pînă la 04.02.2014*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul, Sergiu Crîjanovschi, care a solicitat admiterea recursului.

Avocatul, Pavel Cebotari, care a solicitat respingerea recursului.

Inculpata, Ala Cebotari, care a solicitat respingerea recursului.

Colegiul penal lărgit asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din 25 ianuarie 2013, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Cebotari A.I. a fost condamnată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 1 an 4 luni închisoare. În temeiul art. 90 Cod penal, i-a fost suspendată pedeapsa pe un termen de probă de 1 an.

S-a admis acțiunea civilă și s-a încasat de la Cebotari A.I. în folosul lui Camencean Ecaterina prejudiciul moral în mărime de 2000 lei.

2. Potrivit sentinței, Cebotari A.I. la 14 octombrie 2012, în jurul orei 01.36, aflîndu-se în localul „Eventus” din str. Nicolae Milescu Spătaru 2/3, mun. Chișinău, pe ascuns a sustras din geanta aflată pe scaunul din preajma ei un telefon mobil de model „Samsung GT-S 8530”, cu număr IME1 358888040566495, la prețul de 5000 lei, în care se afla cartela SIM 079652629, la prețul de 30 lei,

cauzându-i părții vătămate Camencean E. o daună în proporții considerabile în sumă totală de 5030 lei.

Astfel, acțiunile inculpatei Cebotari A.I. au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, adică, *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința în cauză a fost contestată cu apel de către inculpată, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicate prevederile art. 55 Cod penal. În motivarea apelului s-a invocat că în cadrul ședinței de judecată s-a solicitat încetarea procesului penal, însă instanța neîntemeiat a refuzat această solicitare, fără să argumenteze în sentință temeiurile refuzului. De asemenea, inculpata a solicitat repunerea în termen a apelului, motivând omiterea termenului, prin înrăutățirea stării sănătății, anexînd la materialele cauzei certificatul medical.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2013 a fost admis apelul, casată sentința, pronunțată o hotărâre nouă, prin care în temeiul art. 55 Cod penal, a fost încetat procesul penal în privința lui Cebotari A.I. pe art. 186 alin. (2) Cod penal, cu tragerea la răspundere contravențională, stabilindu-i sancțiune sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale.

Instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și vinovăția inculpatei Cebotari Ala, acțiunile ei corect fiind încadrate în dispoziția art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Totodată, în opinia instanței de apel, la stabilirea pedepsei instanța de fond nu a acordat eficiență deplină tuturor circumstanțelor stabilite. Astfel, instanța de fond a constatat în privința inculpatei ca circumstanțe atenuante recunoașterea vinovăției și căința sinceră, iar careva circumstanțe agravante nu s-au stabilit. De asemenea, s-a stabilit că ea pentru prima dată se trage la răspundere pentru o infracțiune mai puțin gravă, are la întreținere un copil minor, a recuperat prejudiciul și partea vătămată nu are careva pretenții față de inculpată, de aceea instanța de apel a considerat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Reieșind din circumstanțele cauzei și persoana inculpatei, instanța de apel a constatat că este posibil de aplicat în privința ultimei prevederile art. 55 Cod penal.

5. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței fără modificări, deoarece apelul a fost greșit admis. În motivarea recursului se invocă că, instanța de apel a ignorat faptul depunerii tardive a apelului inculpatei și greșit a soluționat apelul declarat în fond.

6. Verificând argumentele invocate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform prevederilor art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit materialelor cauzei, inculpatei i s-a înmînat copia sentinței redactate la data de 25 ianuarie 2013, fapt confirmat prin semnătura acesteia pe recipisă (f.d 82).

Însă, inculpata a declarat apel abia la data de 13 februarie 2013, conform ștampilei aplicate pe cererea de apel (f.d. 85-87).

În această situație, deși în cererea de apel inculpata a solicitat repunerea în termen, instanța de apel prin decizia sa din 30 mai 2013, nu s-a expus asupra termenului de declarare a apelului inculpatei, l-a considerat întemeiat, și ca urmare l-a admis din motivele invocate.

Conform art. 234 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă persoana respectivă a omis termenul procedural din motive întemeiate, acesta poate fi restabilit, la cererea ei, prin hotărîre a organului de urmărire penală sau a instanței de judecată, în condițiile legii. Termenul omis poate fi restabilit numai în privința persoanei menționate în acest alineat, dar nu și în privința altor persoane.

Potrivit art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Termenul de apel este un termen legal și imperativ, nerespectarea căruia atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara apel și nulitatea oricărei cereri de apel înaintate după expirarea acestui termen. Instanța de apel urmează să stabilească cu certitudine circumstanțele existente în cauză, inclusiv data la care inculpata a primit copia sentinței, și să releve concret care au fost acele motive întemeiate care au determinat întârzierea depunerii cererii de apel.

Conform art. 403 Cod de procedură penală, repunerea în termen a apelului reprezintă mijlocul procesual prin care titularul dreptului de apel, care nu a putut declara apel din cauze independente de voința lui, este repus în dreptul lui din care fusese decăzut după expirarea termenului de apel. Astfel, repunerea în termen operează doar avînd prezente 2 condiții cumulative: întârzierea care a fost determinată de motive întemeiate – calamități, boala s.a. pe care apreciindu-le instanța de apel va constata dacă situația invocată de apelant constituie în mod efectiv o cauză de împiedicare a declarării apelului.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel urma în mod obligatoriu să stabilească cu certitudine care au fost acele motive întemeiate care au dus la întârzierea declarării apelului, adică să verifice dacă actele confirmative

prezentate demonstau că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, ce justifică cererea de repunere a apelului în termen. Apoi, să constate dacă inculpata a fost în imposibilitate să respecte cea de-a doua condiție, dacă ea era în situația fizică și psihică de a executa dreptul la un apel efectiv.

Colegiul remarcă, că deși apelanta a solicitat repunerea în termen a apelului, însă instanța de apel nu a cercetat acest aspect, nu a verificat dacă în cauză existau aceste 2 condiții pentru repunerea în termen și a purces nemijlocit la soluționarea apelului în fond.

Raportînd cele menționate la cazul supus judecării, Colegiul ține necesar de a sublinia că, potrivit textului apelului declarat, inculpata a menționat ca motiv întemeiat ce a servit la întârzierea declarării apelului – înrăutățirea sănătății, cu anexarea la cererea de apel a actului confirmativ în acest sens – certificatul medical.

În așa caz, instanța urma să verifice minuțios circumstanțele invocate pentru repunerea în termen a apelului, să se expună pe acest aspect și doar în cazul în care instanța ar fi constatat că apelanta a omis termenul de apel pe motive întemeiate, urma să purceadă la soluționarea în fond a apelului declarat.

Instanța de apel nu a ținut cont de cerințele legale și a judecat apelul depus fără a constata motivele întârzierii și a soluționa repunerea lui în termen.

În acest context, Colegiul apreciază că de soluționarea chestiunii privind repunerea în termen a apelului depindea judecarea obiectivă și completă a apelului, deoarece art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, prevede soluția de respingere a apelului din motivul că a fost depus peste termen.

Procurorul în recursul său ordinar face trimitere la temeiul de casare prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, adică instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege sau apelul a fost introdus peste termen.

Eroarea judiciară admisă de instanța de apel și descrisă în contextul acestei decizii constituie temeiul pentru recurs ordinar prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, aceasta neputînd fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, astfel impunîndu-se necesitatea casării deciziei atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În procesul rejudecării cauzei, instanța de apel este obligată să verifice motivele întârzierii declarării apelului și, după caz, dacă constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, să repună apelul în termen și apoi să judece fondul apelului, sau după caz, să respingă apelul ca depus peste termen.

Astfel, instanța de apel urmează să țină cont de argumentele expuse în prezenta decizie, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2013, în cauza penală în privința lui, **Cebotari Ala Ion**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată public la 18 februarie 2014, ora 09.50.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nicolae Gordilă

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti